

Guanyadors, però no tant

La primera deducció que permeten els resultats d'aquestes eleccions generals ha estat la continuïtat, fàcil, amb una àmplia majoria absoluta del PSOE com a partit en el poder, amb un govern fort i un percentatge de vots que li permet continuar amb la trajectòria que es va marcar en el 82. A assenyalar, però, la reducció significativa, al voltant d'un cinc per cent, dels vots obtinguts en aquesta ocasió. Un castic evident que es concreta, sobretot, a Catalunya, on el PSC ha perdut tres escons, i a Euskadi, encara que ací amb unes característiques molt especials, on ha cedit un parell de parlamentaris, tot i ser el partit que n'ha tret més. A més, significativament, al País Basc, les forces abertzales més a l'esquerra (HB i Euskadiko Esquerra) han ampliat el seu espai electoral i polític.

Una altra nota destacable ha estat la vigorosa reentrada d'Adolfo Suárez en el panorama polític estatal. Entrada clarament afavorida pel mateix PSOE, que en la campanya electoral televisiva, la més decisiva, no li va escatimar temps ni somriures. Una constatació que repetien els líders del PRD en distints països de l'estat. Un parell de programes de televisió, uns espais cedits amb una estratègia populista ben clara, han fet el miracle. Sense oblidar, però, el carisma del duc, carisma que no es complementa amb el pes polític dels seus caps de llista en les distintes circumscripcions. Coalición Popular, pel seu cantó, ha tornat a demostrar quin és el seu sostre electoral, cosa que provocarà un seguit de crisis al seu interior. La dimissió d'Oscar Alzaga com a líder del PDP és l'inici d'una nova reestructuració de la dreta espanyola.

Això no obstant, des de qualsevol òptica, el fet més cridaner han estat els resultats del PRD. Els reformistes, liderats per Miquel Roca, han conegut un greu fracàs, anunciat per les enquestes anteriors a les eleccions. Una bona part del greu error reformista ha estat, es vulga o no, l'existència d'un fort sentiment anticatalà en moltes zones de l'estat. El País Valencià, en aquest aspecte, no es diferencia ni en més ni en menys d'aquestes àrees. L'estratègia roquista ha fallat, també, potser, a l'hora de dissenyar una política global estatal que no ha considerat suficientment les forces autonomistes de cada país. Els resultats del PRD a Mallorca, que es presentava sense les sigles d'Unió Mallorquina, podria ser-ne un exemple, en aquest sentit. Més que un fort partit estatal, convindria reforçar, tal vegada, les organitzacions autònomes que ja funcionaven anteriorment, i no desdibuixar-les o anul·lar-les.

En qualsevol cas, sembla evident que l'Operació Reformista ha reforçat l'alternativa que representa Convergència i Unió a Catalunya, on ha replegat un vot de centre no-nacionalista més que clarament de dreta i espanyolista, com ho demostra, per exemple, la pèrdua de l'únic parlamentari que Esquerra Republicana mantenia al Congrés de l'estat. CiU és el catalitzador a l'hora d'aplegar un vot nacionalista que es vol consistent davant PSOE. Un vot útil catalanista. ERC ha estat engolida, potser com a resultat d'una política d'afinitats massa cridaneres. El PSC i UEC també han estat víctimes parcials d'aquest mecanisme.

Pel que fa al País Valencià, d'una banda, la concurrència en solitari d'Unión Valenciana li ha permès d'aconseguir un diputat, encara que ha perdut l'altre, per la circumscripció d'Alacant, que va obtenir en les eleccions del 82, coaligada amb la Coalición Popular. Un percentatge significatiu en la circumscripció de València alerta sobre l'existència —de vegades subvalorada— de les idees anticatalanistes. Operant durant tota la transició ja dins la UCD o dins de la Coalición Popular, ara. Amb tot, Unión Valenciana continua sent un partit provincial, perquè els resultats a Alacant i a Castelló han estat ínfims.

Potser el punt més vidriós ha estat el resultat d'Unitat del Poble Valencià, que ha retrocedit respecte a les autonòmiques del 83, però que ha avançat pel que fa a les generals del 82. Unitat del Poble Valencià ha fet una campanya amb mitjans econòmics molt precaris, en un país difícil, l'electorat del qual no s'ho dubta gens a l'hora de votar candidats cuneros en totes les opcions polítiques. És un cas semblant, si fa no fa, al del PSM de Mallorca, que s'ha ressentit igualment quan s'ha presentat al Parlament espanyol, enfront d'uns resultats per al Parlament autònom molt més importants.

I, finalment, hi ha el cas d'Esquerra Unida, que ha volgut acusar del seu fracàs la manca de pacte amb els nacionalistes. L'espai electoral comunista ha perdut força, convé recordar-ho, per la dispersió del seu vot en dues opcions. L'alternativa d'Esquerra Unida es planteja des d'unes premisses diferenciades clarament dels plantejaments polítics dels nacionalistes. Responsabilitzar-ne el nacionalisme polític valencià, ja prou dèbil organitzativament i políticament, seria confondre els termes d'un debat obert, necessari. □